

Justitiedepartementet

En långsiktig hållbar migrationspolitik SOU 2020:54, Ju2020/03215

Pensionsmyndigheten har inga invändningar mot förslagen i betänkandet om en långsiktig hållbar migrationspolitik då förslagen endast indirekt berör Pensionsmyndighetens ansvarsområden. Pensionsmyndigheten lämnar dock följande synpunkter på förslaget.

Undantag från kraven för permanent uppehållstillstånd (avsnitt 7.4.2)

I betänkandet föreslås bland annat att personer som har rätt att uppbära allmän pension eller garantipension ska undantas från vissa krav för permanent uppehållstillstånd samt att undantaget ska följa riktåldern. Såsom förslaget kommer till uttryck är det oklart om avsikten är att undantaget ska vara kopplat till riktåldern eller till rätten att uppbära just de nämnda förmånerna. Pensionsmyndigheten vill framhålla att förslaget i dess nuvarande form inte kommer att omfatta utlänningar som uppnått en viss ålder men enbart har rätt till äldreomsorgstöd. Pensionsmyndigheten kan inte se någon anledning till att inte också denna kategori av äldre utlänningar generellt borde undantas krav för permanent uppehållstillstånd. Pensionsmyndigheten anser därför att förslaget bör förtydligas i denna del. Är tanken att ett generellt undantag ska gälla för alla som uppnått pensionsålder bör förslaget formuleras om.

Upphållstillstånd på grund av anknytning (avsnitt 8.3.2)

Ett av förslagen som läggs fram är att ett uppehållstillstånd som beviljas på grund av anknytning till en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, ska gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen. En konsekvens av att på detta sätt anpassa längden till anknytningspersonens uppehållstillstånd är att ett första men också ett andra uppehållstillstånd kan bli väldigt kort, särskilt i de fall anknytningspersonens uppehållstillstånd är 13 månader. Pensionsmyndigheten anser att korta uppehållstillstånd kan försvåra bedömningen av om en utlänning ska anses vara bosatt i Sverige. Pensionsmyndigheten vill därför framhålla den härmed sammanhängande risken för dessa individer att inte omfattas av bosättningsbaserade förmåner.

Ekonomiska effekter av förslaget inom pensionsområdet

Den föreslagna migrationspolitikens påverkan på Pensionsmyndighetens ansvarsområde sker genom att migrationen påverkar utvecklingen av avgifter som betalas in i pensionssystemet samt utgifter inom pensionsområdet.

www.pensionsmyndigheten.se

Pensionsmyndigheten	Telefon	E-post	Org.nr
Box 38190 100 64 STOCKHOLM	0771-771 771	registrator@pensionsmyndigheten.se	202100-6255

Pensionsmyndigheten har i två rapporter¹ gjort en kvantitativ bedömning av hur migrationen påverkar pensionssystemet, vilka också hänvisas till i betänkandet. Någon redogörelse för dessa beräkningar görs inte i betänkandet. I stället görs i huvudsak en bedömning av i vilken riktning som migrationen utvecklas med en övergriplig hänvisning till de i rapporterna beskrivna ekonomiska effekterna av den asylrelaterade migrationen inom pensionsområdet. Pensionsmyndigheten anser att betänkandet saknar en tillräcklig uppskattning av de ekonomiska effekterna av förslaget, både i förhållande till utlänningslagen (2005:716) och till lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige. Med stöd av de beräkningar Pensionsmyndigheten faktiskt har gjort, eller uppdaterade sådana beräkningar, hade kommittén kunnat göra en närmare uppskattning av de ekonomiska effekterna.

I Pensionsmyndighetens rapport från 2016 uppskattades att inkomstpensionssystemet stärks med 700 000 kronor och statsbudgeten försvagas med 1,5 miljoner kronor per migrant. Båda beloppen är beräknade som nuvärdet i 2016 års inkomstläge över livscykeln med utgångspunkt från den typ av asyl- och asylrelaterad invandring som Sverige haft de senaste decennierna och de inkomster som dessa personer haft i Sverige. Pensionsmyndighetens skattning i rapporten är således en nuvärdesnettokostnad per asylinvandrare om 800 000 kronor för pensionssystemet och statsbudgeten sammantaget.

I Pensionsmyndighetens svar på regeringsuppdraget från 2017 framgår bland annat att statens utgifter för de äldres grundskydd till utrikesfödda, med SCB:s dåvarande prognos för migrationen, beräknas öka från att 2016 motsvara 0,28 procent av BNP, till att 2060 uppskattningsvis uppgå till 1,2 procent av BNP. Det hade varit värdefullt med en bedömning av hur förslaget i betänkandet påverkar dessa bedömningar.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Daniel Barr efter föredragning av verksamhetsutvecklare Kristin Paulsson. I beredningen av ärendet har jurist Anna Christer-Nilsson och analytiker Tommy Lowén deltagit. I den slutliga handläggningen har stabschef Kajsa Möller, avdelningscheferna Henrik Engström, Ole Settergren, Magnus Rodin, Erik Fransson, Bengt Blomberg, Carl-Magnus Löfström, tillförordnad avdelningschef Biljana Lajic samt personalchef Erik Ekblad deltagit.

Daniel Barr

Kristin Paulsson

¹ Pensionsmyndighetens rapport *Asylinvandringens ekonomiska konsekvenser för pensionssystemet från 2016 och Migrationens påverkan på pensionsnivåerna och grundskyddet* som myndigheten gjorde på uppdrag av regeringen 2017.